

پیشانی بهاشت

دانش آموزان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا

طرح اردوی تربیتی معرفتی پیاده روی اربعین
(دانش آموزی)

حامد تقدیری

سازمان مدارس معارف اسلامی صدرا
وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی

معرفی اجمالی اردو

یکی از حوادث عظیم جهان پیاده روی اربعین امام حسین علیه السلام است. حادثه‌ی بزرگی که با حضور میلیون‌ها عاشق امام حسین علیه السلام از سراسر جهان از شیعه، اهل سنت و دیگر ادیان در عراق به وقوع می‌پیوندد. پیاده روی اربعین حسینی با وجود سختی‌هایی که به دنبال دارد عزم محبان حسینی را در ادامه‌ی راه امام حسین (ع) بیشتر نشان می‌دهد و همه می‌دانند که با هر قدمی که برمی‌دارند یک حسنه برای ایشان ثبت می‌شود و یک سیئه از او زدوده می‌شود «وَرَفَعَ لَهُ دَرَجَةً» و درجه‌ای بر شخصیت معنوی ایشان افزون می‌گردد. زیرا وارد عالمی شده که عشق حسین (ع) برای او ایجاد کرده است.

این پیاده روی موجب شده فرهنگ و معارف عاشورا هر سال زنده‌تر از سال قبل بجوشد و دام‌ها و حیل‌های یزدیان جهان را از بین ببرد. چشمه‌ی جوشان محبت امام حسین علیه السلام همه را دور هم جمع می‌کند. مردم عراق لباس خادمی به تن می‌کنند و از همه چیز خود برای احیاء این مراسم عظیم می‌گذرند و زوار بسیاری از سراسر جهان سختی هجرت و سفر به جان می‌خرند تا در کنار عاشقان امام حسین علیه السلام، لیبیکی گویند و نوحه‌ای سر دهند.

اهداف اردو

این اردو تلاش می کند انس با اهل بیت علیهم السلام را تقویت نموده و هویت دینی متربیان را رشد دهد. این اردو تلاش می کند استقامت متربیان را بالا برده و ایشان را در جهت فعالیت جهادی و خدماتی مخلصانه هدایت کند.

همچنین تلاش می کند با ایجاد تشکیلاتی منظم و سازمان یافته نوعی از حضور هماهنگ و منظم در عرصه بین الملل را محقق نماید و موجب تاثیر بر سبک زندگی فردی و اجتماعی متربیان در مسیر دینی و اسلامی گردد. همچنین درک عمیق تر از واقعه جهانی و پرشکوه اربعین از دیگر اهداف این ماجرا می باشد که تلاش می شود مخاطبین به آن دست پیدا کنند.

توضیح اردو

متریبیان باید بیاموزند که در مسیر رشد و کمال الگوهای معصومی دارند که ایشان را تنها نگذاشته و با معارفی که به جا گذاشته اند و توجهی که به ایشان دارند ، نه تنها از ایشان مراقبت کرده بلکه در مسیر تعالی و کمال انسانی راهنمایی می کنند. اهل بیت علیهم السلام الگوهای پاک و دلسوزی هستند که انس با ایشان ، انسان را در مسیر الهی و کمال رشد می دهد. این انس را می توان با حضور در مجالس اهل بیت علیهم السلام و پیاده روی اربعین به دست آورد . انسی که هویت دینی انسان را شکل داده و او را از دام های شیطان می رهاند.

در این اردو متریبیان می توانند با برنامه ای دقیق ، تشکیلات و سازمانی منظم شکل دهند و در مسیر خدمت خالصانه و جهادی برای محبان امام حسین علیه السلام گام بردارند. برنامه هایی که با همراهی و مسئولیت پذیری متریبیان تحقق پیدا می کند.

این اردو فرصتی است تا متریبیان با دیگر محبان امام حسین علیه السلام از کشورهای دیگر ارتباط برقرار کنند و با شناخت فرهنگ و ظرفیت ایشان در جهت تقویت معارف حسینی در سراسر جهان گام بردارند.

سختی های سکونت و پیاده روی و تعامل فردی و گروهی با دیگر زوار موجب می شود متریبیان رفاه طلبی را کنار گذاشته و در رفتار خود بازنگری داشته باشند و تلاش کنند با ایثار و صبر، با دیگران همراه شوند .

همچنین فهم مخاطبین از رویداد بزرگ اربعین متفاوت است . عده ای تنها به عنوان پیاده روی به آن می نگرند و عده ی دیگر معارف و زیبایی های بسیاری را به دست می آورند. این ماجرا تلاش می کند مخاطبین درک عمیق تری از حادثه بزرگ و جهانی اربعین که میلیون ها عاشق اهل بیت علیهم السلام از شیعه و سنی و دیگر ادیان را دور هم جمع می کند ، به دست آورند.

جایگاه این اردو، در منظومه اردوهای تربیتی

اردوی پیاده روی اربعین یکی از اردوهای بسیار موثر تربیتی است. چرا که اهداف و موضوعات زیادی در این اردو تحقق پیدا می کند. این اردو هویت دینی متریبان را تقویت کرده و در رشد استقامت ایشان موثر است. فعالیت جهادی و خدماتی، زیارت ائمه معصومین علیهم السلام و تغییر در سبک زندگی فردی از جمله اهداف این اردوست. همچنین فعالیت تشکیلاتی و سازمانی و ارتباطات بین الملل از دیگر اهدافی است که می توان در این اردو به آن دست یافت. وجود این همه اهداف تربیتی موجب شده است که بتوان از اردوهای اربعین به عنوان مهم ترین اردوهای تربیتی نام برد.

مخاطبین

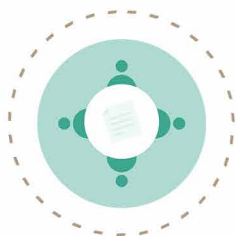
افراد و گروه های بسیاری با اهداف مختلف در رویداد عظیم اربعین حضور پیدا می کنند و بهره ی خود را می برند. بعضی افراد تلاش می کنند در شلوغی جمعیت گم شوند و با امام حسین علیه السلام خلوت کنند و چند روزی را به تنهایی و سکوت بگذرانند. بعضی دیگر تلاش می کنند در این رویداد نقش فعالی داشته باشند و خدمتی را به زائرین این مسیر نمایند. ماجرای این نوشتار برای گروهی است که می خواهند خادمی این مسیر را تجربه کنند و حضوری فعال داشته و نقشی را ایفا کنند. فرقی هم نمی کند این گروه زائر اولی باشد یا در گذشته تجربه این رویداد را داشته باشند. لکن برای زائر اولی ها می بایست از برنامه های انس و آشنایی با اماکن مقدس غافل نشد و ماجرای محبتی و معرفتی طراحی کرده و ضمیمه این ماجرا نمود.

شرح ماجرا

قدم اول؛ ستاد

۱

ستاد برگزار کننده نقش موثری در کیفیت انجام این اردو دارد. ستاد موظف است با انجام منظم و دقیق فعالیتهای اجرایی اعم از ثبت نام در کاروان و سایت سماح ، برگزاری جلسات توجیهی ، هماهنگی تدارکات و پشتیبانی ، هماهنگی حمل و نقل و هماهنگی فعالیتهای مسئولین صف ، گام برنامه ریزی را محکم بردارد. همچنین ستاد با دریافت و بررسی پیشنهادات فعالیتهای خدماتی و فرهنگی و تبیین آن برای شرکت کنندگان نقش راهبری ایفا می کند. ستاد می بایست متشکل از عوامل اجرایی با تجربه و شورای اندیشه ورز و فکری باشد و جلسات متعددی را جهت بررسی ابعاد مختلف اردو برگزار نماید.

قدم دوم؛ گروه بندی

۲

در این اردو نیز مانند بسیاری از اردو ها می بایست گروه بندی و تقسیم کار و مسئولیت داشت. چنانچه حضور متریبان در پیاده روی حضور خدماتی و فرهنگی ثابت باشد (فعالیت در موکب) گروه بندی ها بر اساس مسئولیت ها خواهد بود و چنانچه حضور متریبان به شکل پیاده روی و طی نمودن مسیر باشد گروه بندی بر اساس تعداد نفرات می باشد. گروه ها می تواند از سه تا پنج نفر شکل بگیرد و هر چند گروه مسئولی جهت هماهنگی داشته باشند. در هر گروه یک نفر مسئولیت گروه را می پذیرد و اعضای گروه می بایست همه ی فعالیت شان را با او هماهنگ نمایند. گروه ها جهت هماهنگی در مسیر و سهولت در یافتن اعضای خود از نمادهای متحد الشکل بهره می برند. این نمادها می تواند به شکل شال گردن ، کلاه ، پرچم یا نشان باشد. همچنین می توان کارت هویتی شامل اطلاعات مورد نیاز شرکت کنندگان را صادر نموده و در اختیار ایشان قرار داد تا در مواقع ضروری بتوانند از آن بهره ببرند. این اردو می تواند برای چند گروه مخاطب به انجام برسد. در این اردو تلاش می شود گروه ها خود نیازهایشان را به انجام برسانند و برای دست یابی به ضرورت های سفر می بایست مطالعه و بررسی کرده و از تجربیات دیگران بهره ببرند.

قدم سوم؛ بخش خانوادگی

۳

در بخش حضور خانوادگی ، گروه ها از خانواده ها شکل می گیرد و هر گروه شامل یک خانواده است. خانواده ها می بایست نام گروه و تعداد اعضای خود را به ستاد اعلام نمایند. ستاد پس از ثبت گروه برنامه ی توجیهی خانواده را برگزار می کند. جلسه توجیهی می بایست حداقل یک ماه قبل از سفر انجام شود.

تبیین برنامه خانواده ها : ستاد از خانواده ها می خواهد در مدت یک ماه برای سفر برنامه ریزی کنند . این برنامه شامل موارد زیر است :

۱. برنامه حضور

خانواده موظف است در مدت ده روز با مشورت همه ی اعضای خانواده ، برنامه ای را جهت حضور در اربعین پیشنهاد دهد. این پیشنهاد می تواند در ابتدا به صورت یک برنامه ی نیم روزه با حضور مشاورین طراح برنامه و بوم طراحی برنامه، آغاز شود و سپس اعضای خانواده در جلسات خانوادگی آن را تکمیل نموده و به ستاد تحویل دهند.

برنامه حضور شامل نوع خدمت و نوع فعالیتی است که می خواهند در برنامه پیاده روی اربعین انجام دهند. این برنامه شامل : نوع فعالیت ، هدف فعالیت ، وسایل مورد نیاز ، نقش اعضای خانواده ، آسیب های احتمالی ، سین برنامه و هزینه ها می باشد. برنامه می بایست با همفکری همه ی اعضای خانواده کامل شود و کودکان نیز در تنظیم آن دخیل باشند. خانواده می بایست هر شب درباره ی برنامه ی سفر در ساعت مشخصی گفتگو نموده و ساعت و مدت جلسات می بایست در برنامه نهایی ذکر شود.

۲. هزینه اجرای برنامه

ستاد می تواند در صورت امکان به هر خانواده مبلغ اندکی را به عنوان مساعدت کمک کند. خانواده در مدت یک ماه قبل از سفر وقت دارد هزینه ی سفر خود را با فعالیت هایی که همه ی اعضای خانواده انجام می دهند به دست آورند. این مساعدت می تواند بلاعوض باشد و نیز می تواند به صورت قرض الحسنه باشد و پس از اتمام سفر از خانواده ها دریافت شود. چنانچه مساعدت به صورت قرض الحسنه باشد خانواده ها می بایست برنامه ریزی دقیقی جهت بازگرداندن آن انجام دهند. و چنانچه مساعدت بلاعوض باشد می بایست آن را سرمایه کرده و برای سود دهی آن در مسیر درآمد زایی تمام تلاش خود را به کار گیرند. پیشنهاد می شود مساعدت به صورت قرض الحسنه باشد تا معارف قرض نیز در آن اجرا شود. خانواده با هزینه ای که به دست آورده می بایست سرمایه گذاری کند. هر یک از اعضای خانواده باید جهت تامین هزینه های سفر تلاش نماید. خانواده می بایست یک حساب به نام حساب اختصاصی سفر پیاده روی اربعین باز نماید و درآمد های حاصل را در آن واریز نماید. در مدت یک ماه همه ی اعضای خانواده می بایست برنامه های مالی خود را با هماهنگی پدر خانواده به اجرا در آورند. این درآمد ها می تواند شامل تولید محصول و فروش آن از طریق سایت «باسلام» و تبلیغ در فضای مجازی برای فروش آن باشد، یا می تواند از صرفه جویی کودکان خانواده و کم کردن هزینه های جاری خانه

صورت پذیرد. این طرح پیشنهاد می کند مجریان این اردو برای نوجوانان و کودکان کتابهایی را نیز معرفی نماید و نوجوانان و کودکان با خواندن آن کتابها و ارائه خلاصه نویسی ، به ازای هر صفحه از مجریان اردو هزینه ای را دریافت نمایند و در درآمد زایی خانواده شریک شوند. (باید دقت نمود درآمد زایی در طول مسیر پیاده روی صورت نگیرد و از زمان شروع ماجرا همه وقف خدمت رسانی و همراهی با کاروان عظیم حسینی شوند.)

۳. شریک فعالیت (همراه خانواده فرهنگی)

هر خانواده می بایست برای اجرای برنامه ی خود خانواده ای دیگر را با عنوان همراه خانواده توجیه نموده و در نوع حضور با خود هماهنگ نماید. این هماهنگی در مدت نیم روز پس از اتمام طرح هر کدام از خانواده ها صورت می گیرد و دو خانواده می بایست طرح خود را با همفکری به یک طرح واحد تبدیل نمایند. این طرح واحد می تواند طرح اولیه یکی از خانواده ها باشد که خانواده دیگر با آن موافقت کرده یا می تواند مشترکی از دو طرح باشد که با همفکری ، نظام واحد پیدا کرده است. در شریک فعالیت باید دقت شود جنسیت فرزندان و محدوده سنی نزدیک به هم باشد که بتوانند بهتر فعالیت نمایند.

قدم چهارم؛ بخش افراد

۴

در بخش افراد ، افراد یک جنسیت و محدوده سنی نزدیک به هم (نوجوانی ۱۲-۱۸ ، جوانی ۱۸-۲۴ ، بزرگسالی ۲۵ به بعد) در برنامه حضور پیدا می کنند . افراد می بایست طبق طرح به گروه های سه تا پنج نفره تقسیم شوند. ستاد پس از ثبت نام ، نام هر گروه ، نماد گروه ، مربی گروه و اسامی اعضای گروه را اعلام می نمایند. ستاد پس از ثبت گروه برنامه ی توجیهی گروه ها را برگزار می کند. باید تلاش شود جلسه توجیهی حداقل یک ماه قبل از سفر انجام شود.

تبیین برنامه گروه ها : ستاد از گروه ها می خواهد در مدت یک ماه برای سفر برنامه ریزی نمایند . این برنامه شامل موارد زیر است:

قدم پنجم؛ توجیه افراد

۵

برای شرکت در اردوی اربعین تمام شرکت کنندگان با توجه به نوع حضور و مسئولیتی که می پذیرند ، می بایست توجیه شوند. این توجیه در بخش خانواده توسط پدر خانواده و در بخش افراد توسط سرگروه صورت می پذیرد. توجیه ها می تواند شامل موارد زیر باشد :

توجیه در آمادگی قبل از سفر :

شرکت کنندگان باید خود را برای چنین سفر معنوی آماده کنند . توبه ، حضور در ختم صلوات و نوشتن وصیتنامه می تواند از آمادگی های معنوی قبل از سفر باشد . همچنین انتخاب توشه سفر اعم از کفش راحت جهت پیاده روی ، کوله پشتی سبک ، لباس اضافی یک دست ، شارژر تلفن همراه ، چسب زخم و .. باید شرکت کنندگان به خوبی توجیه شوند که هرچه وسایل سفر سبک تر باشد حضورشان راحت تر است و تنها از وسایل ضروری سفر استفاده کنند. همچنین شرکت کنندگان می بایست نسبت به زمان حرکت ، نوع وسیله و شرایط عبور از مرز و زمان بازگشت و شرایط اسکان به خوبی توجیه شوند تا آمادگی بهتری نسبت به سفر داشته باشند .

توجیه نسبت به فعالیتهای سفر :

شرکت کنندگان بسته به نوع حضوری که در پیاده روی انتخاب می کنند می بایست نسبت به برنامه های آن توجیه شوند. بعضی از شرکت کنندگان به شکل فعالیت خدماتی و فرهنگی ثابت با حضور در موکب ها حاضر می شوند. ایشان باید نسبت به نوع فعالیتی که می پذیرند به خوبی توجیه شوند. این توجیه باید شامل موارد زیر باشد : نوع فعالیت، چگونگی اجرا و انجام، ارتباط آن با دیگر بخش ها، شرایط اسکان و تدارکات، وسایل مورد نیاز، مهارت های مورد نیاز ، تعداد همکاران در این نوع فعالیت ، نوع برخورد و تعامل با زائرین ، چگونگی ارتباط و تعامل با عراقی ها، آسیب ها، تهدید ها و فرصت های فعالیت ، چگونگی ثبت گزارشات و تجربیات و خاطرات . بعضی دیگر از شرکت کنندگان به شکل فعالیت پیاده روی و طی نمودن مسیر حاضر می شوند. ایشان نیز باید نسبت به موارد زیر به خوبی توجیه شوند: چگونگی حضور در پیاده روی اعم از زمان شروع، زمان استراحت، زمان استقرار شبانه ، چگونگی هماهنگی با اعضای گروه ، آسیب های احتمالی حین پیاده روی، چگونگی فعالیتهای خدماتی و فرهنگی در مسیر پیاده روی ، چگونگی تعامل و ارتباط با موکب ها و خادمین و مردم عراق و دیگر زوار در مسیر، قرارها و محل های استقرار در نجف و مسیر و کربلا یا مسیرهای دیگر، چگونگی حضور در اماکن متبرکه ، چگونگی تردد در کشور عراق، چگونگی همراهی با دیگر گروه های فعال در مسیر، ثبت خاطرات و تجربیات و گزارشات.

توجیه نسبت به فعالیتهای بعد از سفر :

شرکت کنندگان باید توجیه شوند وظایف شان با بازگشت به کشور تمام نمی شود و می بایست نسبت به تکمیل پروژه و وظایف محوله ستاد اجرایی اردو اقدام نمایند.

قدم ششم؛ پروژه و محصول گروه ها

۶

ستاد اجرایی اردو هر گروه را موظف می نماید که موارد زیر را پس از پایان سفر ارائه نمایند.

۱. سفرنامه:

هر گروه میبایست سفر نامه خود را ثبت نماید. ثبت سفر نامه با کمک همه ی اعضای گروه و نگارش یک نفر به انجام می رسد. گروه می تواند سفرنامه خود را صوتی جمع آوری نموده و در پایان سفر پیاده نماید. لکن ستاد از گروه ها سفرنامه تایپ شده و مکتوب دریافت می نماید. گروه می بایست یک نسخه پرینت شده و فایل word آن را به ستاد تحویل دهد.

۲. عکس:

هر گروه می بایست در دو بخش عکس تهیه کرده و در لوح فشرده به ستاد تحویل دهد.

بخش اول: هر گروه می بایست نسبت به فعالیتی که در طرح خود ارائه داده است عکس و فیلم تهیه نموده و گزارش مصوری را آماده نماید. عکس ها می بایست به صورت منظم و با توضیح تحویل شود.

بخش دوم: هر گروه می بایست نسبت به حوادث، رویدادها و صحنه های خوبی که در اربعین می بیند، عکس تهیه نماید و آن را در فایل جداگانه تحویل ستاد دهد

۳. یادگاری:

هر گروه می بایست یک یادگاری یا یک سوغات همراه خود بیاورد. این یادگاری می تواند خاک مسیر یا سوغات بازاری باشد. لکن هر گروه تنها یک یادگاری می تواند ارائه دهد در نتیجه در انتخاب آن می بایست حداکثر تلاش خود را انجام دهد.

۴. گزارش سفر:

گزارش سفر می بایست توسط هر گروه پس از پایان سفر ارائه شود. گزارش سفر شامل موارد زیر است :

چگونگی فعالیتها: تبیین چگونگی انجام طرح و برنامه ای که تدوین کرده بودند.

میزان موفقیت: تبیین میزان موفقیت گروه در انجام برنامه

آسیب ها: تبیین آسیب هایی که طرح با آن مواجه شد و راه حل آن

فرصت: تبیین فرصت هایی که در سفر داشتند و از قبل نسبت به آن فکر نکرده بودند . و ارائه پیشنهاد چگونگی استفاده از آن فرصت.

امور مالی: ارائه گزارش درآمد ها و هزینه کرد ها از ابتدا تا انتهای سفر .

دوستان سفر: هر گروه می بایست به تعداد نفرات گروه ، دوست غیر ایرانی پیدا نموده و گزارشی از ویژگی های او اعم از جنسیت ، سن ، چگونگی و محل دوستی ، پل ارتباطی و حرف های تبادل شده را ارائه نماید. به عنوان مثال یک گروه چهار نفره می بایست نام چهار دوست را در پایان گزارش با اطلاعات ارائه نماید.

فضای مجازی:

هر گروه موظف است یک صفحه مجازی با ویژگی های زیر درست نماید :

قالب: صفحه مجازی می بایست در یکی از دو برنامه ی زیر تشکیل شود :

۱. شبکه اجتماعی اینستگرام با نام اربعین + نام گروه
۲. برنامه پیام رسان داخلی با نام اربعین + نام گروه

مخاطبین: هر صفحه مجازی می بایست تلاش کند که حداقل ۲۰۰ دنبال کننده داشته باشد. در این تعداد تفاوتی بین برنامه اینستگرام و پیام رسان ها نمی باشد.

فعالیت: صفحه مجازی می تواند بازتاب فعالیتها ، عکس ها ، سفرنامه ، مشکلات و .. باشد. چنانچه گروه در عراق با مشکل اینترنت مواجه شد می تواند با دسته بندی و آماده سازی مطالب ، در اولین فرصت آن ها بارگذاری نماید.

داوری: داوران پروژه و محصول گروه ها، یک شماره تلفن جهت عضویت در پیام رسان ها و یک نام در اینستگرام معرفی می کنند که گروه موظف به عضو کردن آن و معرفی صفحه خود به آن هستند تا داوران بخش مجازی بتوانند از ابتدا صفحات و نوع فعالیت ایشان را رصد نمایند.

قدم هفتم؛ فعالیت

۷

گروه‌ها را باید به این سمت هدایت کرد که فعالیت جدیدی را در اربعین به انجام برسانند. خلاقیت در ایده‌های گروه با همراهی مشاورین حاصل میشود. در غیر این صورت گروه‌ها به سمت فعالیت‌های رایج مانند موکب زدن یا پیاده روی بدون برنامه، روی می‌آورند. گروه‌ها می‌توانند به طور معمول به دو صورت حاضر می‌شوند: گروهی، فعالیت در مکانی ثابت و به شکل حضور در موکب را انتخاب می‌کند و گروهی فعالیت متحرک به صورت پیاده روی و فعالیت در مسیر را بر می‌گزیند. در بخش اول باید تلاش شود گروه‌ها به سمت فعالیت فرهنگی در مواکب روی آورند و به جای موکب زدن و صرف هزینه‌های ساختاری، موکبی را برای فعالیت خود همراه کنند و آن را یاری رسانند. همراه کردن موکب‌ها می‌تواند با آشنایی با مسئولین آن موکب حاصل شود و نیز می‌تواند با ارائه طرح و برنامه‌ی گروه به مسئول موکب و راضی نمودن ایشان حاصل شود. در پیاده روی نیز برنامه می‌تواند در مسیر حرکت به انجام برسد و نیز می‌تواند با توقف‌های مختلف و طولانی نمودن مسیر پیاده روی حاصل شود. آنچه مهم است این است که گروه‌ها با ارائه طرح‌های خلاقانه و نو، گامی موثر در این مسیر بردارند.

قدم هشتم؛ تبیین انواع حضور (۱. موکب)

یکی از انواع حضور در اردوی تربیتی اربعین حضور خدماتی و فرهنگی ثابت (فعالیت در موکب) می باشد. این نوع حضور با تاسیس یک موکب شروع می شود و با ارائه خدمت پیش می رود. موکب ها در مدت حضور زوار فعال هستند و در روزهای نزدیک به روز اربعین با کم شدن زائرین به کار خود پایان می دهند. موکب ها می توانند به شکل خدماتی باشند. موکب های خدماتی تلاش می کنند با ارائه خدمتی به زائرین، نیازی از ایشان را بر طرف کرده یا از دشواری سفرشان بکاهند. این خدمات شامل موارد زیر می شود:

پخت و پخش وعده های غذایی ، پخش انواع خوراکی ها ، پخش آب و خرما و چای ، اسکان زائرین ، ساخت سرویس بهداشتی و حمام ، دوخت لباس ، ماساژ ، درمان بیماران و پخش داروی مورد نیاز ، تعمیر عصا و کالسکه ، شارژ تلفن همراه و ..

از دیگر انواع موکب ها ، موکب های فرهنگی است. موکب های فرهنگی تلاش می کنند تا در مسیر پیاده روی محصول ، محتوا یا قالبی فرهنگی و معرفتی را ارائه نمایند. فعالیت این موکب ها می تواند شامل موارد زیر باشد:

ایجاد نمایشگاه های موضوعی، پخش فیلم های معرفتی ، برگزاری جلسات سخنرانی و روضه، پخش صوت های سخنرانی و مداحی جهت استفاده زائرین در طول مسیر، پخش جزوات و برشور های فرهنگی، برپایی موکب های فعالیتی خردسالان و نوجوانان، برگزاری نمایش های مذهبی، پخش محصولات فرهنگی اعم از پرچم و سر بند و .. ، ایجاد میز های پاسخگویی به سوالات و شبهات به زبان های مختلف با حضور متخصصین ، برگزار نماز های جماعت و پاسخ به سوالات شرعی و...

قدم نهم؛ موکب داری

در تبیین فعالیتهای موکب باید به نکات زیادی دقت نمود. نکاتی که شمار آن آنقدر زیاد است که خود نوشتاری مجزا می طلبد. لکن می توان چند مورد را به اختصار بیان نمود:

- خدمات موکب باید با همه ی احترام و ادب نسبت به همه نوع از زائرین صورت پذیرد. دیده شده بعضی موکب ها دقت می کنند خدمت ارائه شده یکبار بیشتر به افراد داده نشود و نسبت به حضور مجدد زائر برخورد تندی می کنند. همچنین دیده شده بعضی موکب ها قشر خاصی از زائرین را می پذیرند و مانع حضور دیگر زوار می شوند. مثلا زائرین یک شهرستان یا یک ملیت را می پذیرند و نسبت به دیگر زوار خدمتی انجام نمی دهند.

- باید تلاش نمود خدمات موکب ها موجب اذیت دیگر زائرین نشود. به عنوان مثال برنامه های طولانی سخنرانی یا عزاداری موکب ها در وقت نامناسب می تواند موجب اذیت دیگر زائرین شود. رعایت زمان و شئون حال زائرین بسیار مهم است.

- باید تلاش نمود خدمت مورد نظر باری را از دوش زائرین بردارد یا رشدی را برای او ایجاد نماید و خدمات بی فایده نباشد یا موجب اتلاف وقت نشود.

- بسیاری از موضوعات است که هنوز در اربعین به صورت جدی به آن پرداخته نشده است. به عنوان مثال موکب فرهنگی برای خردسالان و کودکان حاضر در اربعین به صورت جدی و تخصصی وجود ندارد و تنها چند موکب به صورت غرفه نقاشی به آن پرداخته اند. در حالیکه می توان در یک موکب با پخش فیلم ، انجام بازی ، بیان داستان و قصه ، اجرای نمایش ، اجرای مسابقه ، پخش هدیه ویژه کودکان و خردسالان و ... معارف بسیاری را به کودکان منتقل نمود. چرا که کودکان حسی هستند و قالب های حسی برای ایشان مفید و موثر است.

● یکی از دیگر قالب هایی که بر روی آن کار شده لکن باید گسترش یابد مستند سازی در فضای مجازی و مکتوب حوادث اربعین است. ایجاد ظرفیت های اینترنتی و نگارشی جهت تبیین واقعه اربعین از نگاه زائرین یکی از پنجره های معرفی این حادثه بزرگ در جهان است.

● یکی دیگر از فعالیتهایی که کمتر در موبک ها به آن توجه می شود ، فعالیت اختصاصی خدماتی و فرهنگی برای بانوان است. بسیاری از موبک ها در کنار آقایان برای استفاده خواهران نیز ظرفیتی را ایجاد می کنند لکن این ظرفیت ها مناسب شئون بانوان نیست یا خیلی از نیازهای ایشان را پاسخ نمی دهد. ایجاد مکانی برای استراحت آرام بانوان ، سرویس های بهداشتی و حمام مناسب ، غرفه های فرهنگی بانوان اعم از پاسخگویی به سوالات شرعی بانوان و شبهات اعتقادی و .. می تواند بخشی از قسمتهای این موبک باشد.

● یکی دیگر فعالیتهای خدماتی که بسیار کم به آن توجه شده است ، تفکیک و جمع آوری زباله است. در مسیر پیاده روی اربعین زباله های بسیاری تولید می شود که بدون تفکیک و به سختی جمع آوری می شود و علاوه بر ایجاد بیماری ، به محیط زیست آسیب وارد می کند. ایجاد موبک خدماتی تفکیک و جمع آوری زباله و سپس گسترش فعالیت به بازیافت آن می تواند یکی از فعالیتهای موثر خدماتی باشد.

توجه به موبک های فرهنگی بسیار کمتر از موبک های خدماتی است. بیشتر موبک ها جهت پخش مواد خوراکی بر پا می شود. در حالیکه برای روح خوراک جدی وجود ندارد. موبک های فرهنگی به خصوص برای غیر ایرانی ها که سوالات و شبهات بسیاری دارند یکی از نیاز های ضروری اربعین است . برای برپایی موبک ها باید با کمک شورای اندیشه ورز فعالیتی مورد نیاز تعریف نمود و ساختار و نیازهای آن را تبیین نمود و آن را به نیروی انسانی توجه شده سپرد و او را همراهی و کمک کرد تا بتواند از پس آن فعالیت به خوبی بر آید .

تبیین انواع حضور (۲. پیاده روی)

یکی دیگر از انواع حضور در اردوی تربیتی اربعین حضور به صورت پیاده روی از مکانی تا کربلا می باشد. این نوع حضور با انتخاب مکانی برای شروع آغاز می شود و با انتخاب مسیر به سمت کربلای معلا دنبال میشود. بیشتر کاروان ها به خصوص زائرین غیر عراقی مبداء شروع پیاده روی خود را نجف قرار می دهند تا بعد از عرض ادب و زیارت امیرالمومنین علیه السلام گام در مسیر اباعبدالله الحسین علیه السلام بگذارند. البته افرادی که به جهاتی توان پیاده روی این مسیر را ندارند بخش ابتدایی یا انتهایی آن را برای پیاده روی انتخاب می کنند و عده ای که نمی خواهند در شلوغی جمعیت باشند طریق العلماء که مسیری دیگر از نجف تا کربلاست را برای پیاده روی بر می گزینند. آنچه توصیه می شود این است که مسیر های دیگر مانند مسیر بغداد کربلا نیز می تواند جایگزین خوبی برای مسیر پر جمعیت نجف کربلا باشد. به خصوص برای کاروان ها و افرادی که می خواهند با شیعیان عراقی ارتباط برقرار کنند، مسیر خوبی است.

بسیار اتفاق می افتد افراد در پیاده روی تنها به پیاده روی بسنده می کنند و دل به زیبایی مسیر می سپارند. لکن افرادی که دغدغه رشد و تعالی تربیتی جامعه اسلامی را دارند باید از این فرصت بیشترین بهره را ببرند و علاوه بر اثر پذیری، اثرگذار نیز باشند. در این راستا می توان برنامه ها و فعالیتهایی را تعریف نمود که گروه های متریبان علاوه بر شرکت در پیاده روی، خادمین موثر تربیتی و تبلیغی نیز باشند.

قدم یازدهم؛ فعالیت های پیاده روی

۱۱

در مسیر پیاده روی، گروه ها می توانند فعالیت های بسیاری را به انجام رسانند. این موارد می بایست با هم فکری اعضای گروه تولید و تبیین شود. از جمله گروه ها می توانند موارد زیر را به انجام رسانند :

فعالیت برای خود اعضای گروه :

پخش صوت های مناسب : در مسیر پیاده روی اعضای گروه وقت زیادی برای شنیدن دارند. می توان از این فرصت بهترین استفاده را نمود و با تهیه ی سخنرانی های کوتاه ، مداحی ها ، محصولات دانشی و معرفتی از این فرصت به بهترین شکل بهره برد. صوت ها با توجه به نوع گروه (خانوادگی یا افراد) سن ، جنسیت و ملیت و منطقه محل سکونت تفاوت می کند.

کار تشکیلاتی و سازمانی: سرگروه با تعریف وظایف و مسئولیت هر کدام از اعضا تلاش می کند کار تشکیلاتی و گروهی را یاد بگیرند و بیاموزند که باید توان شان را با دوست و هم گروهی شان تقسیم کنند. ضعف های ایشان را جبران کنند و از استعداد های ایشان بهره ببرند. یاد میگیرند باید با هم متحد شده و فعالیت موثری را به انجام برسانند.

رشد صبر و تحمل: حدود ۸۰ کیلومتر پیاده روی با مشکلاتی که مسیر به همراه دارد ، برای اعضای گروه سخت است. ایشان باید جسم خود را مدیریت کنند تا بتوانند این مسیر را طی کنند و بر مشکلات صبر نموده و استقامت ورزند. گروه ها می آموزند که باید محرومیت ها و محدودیت را به فرصتی برای رشد و خودسازی تبدیل کنند و غرور و خودخواهی خود را در مسیر امام حسین علیه السلام زیر پا گذارده و تواضع و فروتنی را در لباس خدمت جایگزین آن کنند.

فعالیت برای دیگر زائرین شرکت کننده:

جمع آوری زباله: یکی مشکلات پیاده روی اربعین انباشت مقدار زیادی زباله تفکیک نشده و جمع آوری نشده است. می توان به هر گروه پلاستیک زباله در رنگ های مختلف داد که هر روز اعضای گروه با توجه به جنس زباله ، آنها را تفکیک کرده و در گوشه ای قرار دهد. به عنوان مثال می توان پلاستیک زباله آبی را برای جمع آوری زباله های پلاستیکی معرفی کرد و هر گروه روزانه به تعداد اعضای گروه یک پلاستیک زباله را جمع آوری کرده و با بسته بندی در گوشه ای جهت جمع آوری توسط موبک خدماتی زباله قرار دهد.

تعامل و جذب مسلمانان و شیعیان عراقی یا دیگر کشورها: حاضرین در اردوی تربیتی باید بیاموزند که هم خود را تربیت کنند و هم در مسیر رشد و ارتقاء معرفتی نسل آینده جهان اسلام گام بردارند. گام اول این انتقال ، ارتباط سازنده و موثر با نسل بعد از خود است. در این راستا هر گروه موظف است تا هر روز با تعدادی از عراقی ها ارتباط برقرار کرده و تلاش نمایند علاوه بر

ایجاد دوستی معارفی را در قالب های جذاب و کوتاه به ایشان منتقل نماید. این انتقال معارف می تواند به شکل آموزش یک ادب نیکو و اسلامی مانند سلام کردن ، محبت ، احترام به دیگران باشد و می تواند به صورت یک محصول آموزش مانند کلیپ ، فیلم ، بروشور یا کتابچه و ... باشد.

خدماتی ، فرهنگی: هر گروه می تواند در مسیر پیاده روی نقش یک موکب سیار را ایفاء نماید. در این راستا گروه در موقعیت هایی که برای استراحت توقف می نماید، بساط خدماتی و یا فرهنگی خود را پهن می کند و در مدت کوتاهی ارائه خدمت می کند.

برگزاری جلسه قصه خوانی و یا بازی برای بچه ها ، اهداء جایزه به کودکان خادم ، پخش هدایای فرهنگی ، پخش بسته های خوراکی ، شستن سرویس های بهداشتی ، ماساژ و .. از جمله خدماتی که می توان در مسیر نسبت به انجام آن اقدام کرد.

داوران ستاد اجرایی اردو پس از جمع آوری پروژه ها و محصولات گروه ها در مواردی که ذکر شد، به ارزیابی آنها می پردازند و در پایان با تبیین نقاط ضعف و قوت گروه ها، گروه برتر را معرفی می کنند. مسئول ستاد اجرایی اردو می بایست در پایان با ارائه سخنرانی تبیین نماید که هدف رشد و تعالی گروه ها و اعضای آن در مسیر خدمت و تربیت بوده است که همگی بخش مهمی از آن را طی نموده اند و بهره ای که گروه ها و اعضای آن از این سفر و برنامه برده اند بسیار بیش از تصور است که انشالله در دنیا و آخرت مزد آن را خواهند گرفت. ایشان باید اخلاص و تواضع و ایثار در این سفر را یادآور شود که بخش بسیاری از فعالیتها با این سه ویژگی همراه بوده است و چنانچه در مسیر زندگی این ویژگی ها را در خود تقویت نمائیم بسیار موفق خواهیم بود.

این اردو تلاش می کند با ارائه ی ماجرای اردویی، افراد را به فکر کردن و حرکت کردن در مسیر رشد و تعالی خود و استفاده از فرصت های بسیاری که دارند و قدر آن را نمی دانند، وا دارد. امید که بتواند این مهم را محقق نماید

اللهم اجعلنی مجدد دینک و محیی شریعتک
سازمان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا

مرقد الامام

الحسين (ع)

Imam Hussain

Shrine

6000 m

سازمان تبلیغات اسلامی

سازمان مدارس معارف اسلامی صدرا